tp—A. NOVISAD

inár, 2 lei, 8 márka, 1 sokol.

BACSMEGYEI NAPLÓ

XXIII. évfolyam Subotica, kedd 1922. szeptember 5. 242. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8—58, szerkesztőség 5—10

Előfizetési ár: negyedévre 90· —dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-ulica 4 szám alatt
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-ulica 1 (Leibach-palota

Az elhalasztott nagygyülés

Amikor hónapokkal ezelőtt a Magyar Párt először gondolt országos nagygyülésének megtartására, a *Bácsmegyei Napló* vetette fel azt a gondolatot, hogy ne Suboticára hivják össze a magyarságot. Rámutattunk azokra a bár nem jogosult, de mégis letagadhatatlanul meglévő aggályokra, melyeket a suboticai nagygyülés megtartása könnyen ártó gyanuvá fokozhatott volna. Azt mondottuk, nem az a fontos, hogy a magyarság hol jöjjön össze gyülésre, hanem az, hogy összejöjjön s mivel a szuboticai nagygyülésnek lesznek akadályai, inditványoztuk, hogy máshová hivják össze a magyarság első nagygyülését.

A született és a tájékozatlanságból félreértők akkor disztelen lármával fogadták azt az inditványt, amelynek pedig az volt az egyetlen büne, hogy a fenforgó viszonyokat már akkor helyesen mérlegelte, amikor a józan megfontolásnál s a világos gondolkodásnál nagyobb befolyása volt a mellveregető gesztusnak s rikoltozó hangnak az ügyek vitelére s a tömeghangulat kiérlelésére.

A nagygyülés Sentára való összehivásának elhatározása igazolta a mi álláspontunknak helyességét s dokumentálja azt is, hogy menynyi idő mult el reális eredmény nélkül.

Bár a későbbi idők eseményei és eredményei fognak végleges itéletet mondani abban a nagy kérdésben, hogy az alkotmányos joggal élés, vagy az opportunizmus volt-e inkább a magyarság érdekében — mégis fájdalmasan fogadjuk mi s bizonyára az egész magyarság azt a hirt, mely a nyolcadikára elhatározott nagygyülés elhalasztásáról ad számot.

Ne szépitsük a dolgot, ez a halasztás sulyos presztizs-veresége a magyarságnak. Mit tett eddig a Magyar Párt? Fáradozott a megalakulásán. S közben elkészitette programját, amit senki se ismer, összegyüjtötte sérelmeit, melyeket senki se orvosol. Végre elhatározta a nagygyülés megtartásának idejét és helyét. S most ez a határozat is veszendőbe megy *s nem elhárithatatlan akadályok miatt.* Mert ha a hatóság nem engedi meg, szolgabiró betiltja, rendőr szétkergeti a gyülést, ezek fizikai akadályok, melyek elhárításáról hasztalan gondoskodnak s melyek *megakadályozhatnak egy gyülést, de megerősitik az akciót.*

De Sentán az történt, hogy a hatóságok a legelőzékenyebben igérték meg nemcsak a gyülés engedélyezését, hanem a rend föntartásáról való gondoskodást is. Jogosult hát fölvetni a kérdést; azok részéről, akiket a gyülés előkészitésének munkája terhelt, megtörtént-e minden s főként idejekorán történt-e meg minden, amit a hatóságok a nagygyülés engedélyezéséhez szükségesnek tartanak. Augusztus elején határozták el a szeptember 8-iki terminust. A sentai pártszervezet vezetősége kellő időben jelentette-e be a gyülést s kellő időben kereste-e e közhatalom helyi reprezentánsaival a személyes érintkezést a gyülés engedélyezésére vagy az engedélyezés föltételeinek megtudakolása érdekében.

A magyar tömegek nem látnak mást, csak készülődést cselekedetek nélkül, terveket alkotás nélkül, szervezkedést szervezet nélkül, gyülés összehivását gyülés nélkül. Nem teszünk szemrehányást a szervezőknek, mert jól tudjuk, nem az ő kétségtelen jószándékukon és tiszta akaratukon mulik mindez. De azt szeretnénk, ha a jószándéknak és tiszta akaratnak több körültekintés és bensőbb odaadás adna jelentőséget. Mert nem kell-e attól félni, hogy elkopik a hitük és elfárad az érdeklődésük a magyar szervezkedéssel szemben. Ne hozzák addig nyilvánosságra a nagygyülés ujabb határnapját, amig annak megtartására nincs meg minden biztositék. Nem szabad állandóvá tenni a csalódás érzését s nem szabad olyan állapotot teremteni, hogy az első nagygyülés elhatározására a magyar tömegek ne lelkes várakozással, hanem egy lemondó gesztussal válaszoljanak.

A centralizmust és föderalizmust akarja kiegyenliteni a pártonkivüli politikusok zagrebi konferenciája

— A belpolitika hirei —

A pártonkivüli politikusok szeptember 10-i zagrebi konferenciájának a sajtó napról-napra nagyobb jelentőséget kezd tulajdonitani. *Az akció egyformán nyugtalanitja a kormány pártokat* és a *horvát blokk politikusait,* főleg azért mert a *közvélemény,* amely már belefáradt az éles ellentétek küzdelmébe, *mind nagyobb szimpátiával fordul a megértést hirdető haladó politikusok csoportja felé.* A zagrebi „Obzor" megint vezércikket szentelt a kérdésnek és a legmelegebb szimpátiával ir a mozgalomról és bizonyos körülmények között nagy sikert jósolt a mozgalomnak. Feltünő az Obzor cikkében, hogy mint *befejezett tényről beszél a demokrata párt Davidovics-Veljkovics csoportjának, valamint Protics Sztojánnnk részvételéről* és ha ezek között és a kongresszus kezdeményezői közt létrejön az összhang, akkor biztositottnak hiszi egy *„neutralis",* vagy jobban mondva *decentralista és revizionista kormány megalakulását,* amely a *ceutralizmus* és a *fcederalizmus* között meg fogja találni a középutat. A eddig federalista „Obzor" ilyen állásfoglalása a horvát intelligencia nagy frontváltoztatását jelzi.

A beogradi „Tribuna" is nagy cikkben foglakozik a kérdéssel s megállapitja, hogy *Beogradban is osztatlan érdeklődéssel figyelnek a mozgalomra.* Szerinte azonban beogradi körökben azt hiszik, hogy *konferencia nem fog pozitiv eredményre vezetni,* mert az elejétől kezdve helytelen alapokon indult. A mozgalom kezdeményezői *Sztojanovics* Nikola, *Markovics* Bozsa és *Banyanin* Jova. Beogradi demokrata körökben, különösen a disszidens *Tomljenovics* és *Rojc* magatartása iránt nagy az érdeklődés, akikről még nem tudják, részt vesznek-e az akcióban. Ezen kivül nem bizonyos még *Protics* Sztoján részvétele sem, bár ő nem áll messze *Tomljenovics* pártjától. A kongresszuson a Tribuna szerint Jugoszlávia minden részéből megjelennek kiküldöttek, különösen Szerbiából és Dalmáciából sokan, *mig a Vajdaságban kevés érdeklődés mutatkozik.* Valójában azonban ez nincs igy, a Vajdaság meglehetős számmal képviselve lesz, a szubotícai szláv intelligencia néhány markáns egyénisége is meg fog azon jelenni.

Megelégelték a muzulmánok követeléseit

A muzulmán párt politikája a választások óta abban merült ki, hogy *a boszniai nagybirtokosoknak (bégeknek) különböző kedvezményeket csikartak ki a kormánytól, a kormány támogatása fejében.* A kormány ki volt szolgáltatva a muzulmánoknak, mert a parlamenti erőviszonyok alakulása folytán *szavazataikra szükség volt,* az alkotmányt sem tudta volna nélkülük megszavaztatni. A muzulmán párt kettészakadása óta a korményhoz hü maradt tizenkét képviselő támogatása már *nem olyan értékes a kormánynak,* melyet a kommunistáknak a parlamentből való kizárása óta már nem fenyegethet amugy sem a leszavazás veszélye. A muzulmánok azonban ugy látszik, még mindig nélkülözhetetlennek érzik magukat, mert még ma is állandóan ujabb követelésekkel állnak elő és a napokban megtartandó szarajevoi pártértekezleten akarják ujabb követeléseiket megformulázni.

Bizonyára a bégek étvágyának csökkentésére akar szolgálni a beogradi *Pravda* hétfői számának sugalmazott közleménye, mely arról számol be, hogy ugy Délszerbiában, mint Boszniában a kormány engedékenységét a muzulmánok állandó követeléseivel szemben a kormány gyengesége jelének tekintik. Az az általános vélemény alakult ki, hogy *már elmult az ilyen engedékenységek ideje.* Ha az engedékenység politikáját folytatják, akkor a polgárság ebből ebből *az államhatalom gyöngeségére fog következtetni.* A *Pravda* ezzel szemben megállapitja, hogy nem kell azt hinni, hogy az állam tényleg gyönge, ezt csak akkor lehetne állitani, ha törvényellenes koncessziókat tennének. A muzulmánoknak éppen olyan jogaik vannak, mint a a többi polgároknak. Ha a törvényeken tulmenőleg kedveznének nekik, az szükségtelen válságba vinné az országot.

A délszláv emigráció likvidálása

Az emigráció kérdése nemcsak Magyarországnak és Oroszországnak nehéz problémája. Az SHS. állam politikusainak is sok gondot okoz a politikai menekültek kérdése. Csak nemrégen jelent meg a bolgár kormány félhivatalos kimutatása a Bulgáriában tartózkodó jugoszláviai (délszerbiai) menekültekről, amely családtagokkal együtt másfélszázezernél több menekültről számol be. Hogy ez a horribilis szám megbizható-e, nem tudhatjuk, de jellemző, hogy a bolgár statisztikát az egész szerb sajtó részletesen leközölte cáfolat nélkül.

A kormány most szeretné a macedón emigrációt hazatelepiteni, de ennek nagy nehézsége az, hogy sokan közülük a bolgár komitácsi bandákba állottak be. Viszont az emigráció nyomasztó gazdasági helyzete alkalmassá tenné az időpontot a hazatelepitésükre. A délszerbiai biróságok már el is készitették az amnesztiában részesülő emigránsok névjegyzékét. Beogradban azonban attól tartanak, hogy a bolgár kormány akadályokat fog görditeni az emigráció hazatérése elé, kikre politikai szempontból szüksége van. Ezért a sajtó energikus diplomáciai lépéseket sürget az esetleges bolgár ellenállás megelőzésére.

Mi lesz György herceggel?

Beogradból jelentik: *György* herceg kérdése még mindig elintézetlen. Ugylátszik, *a végleges döntést mégis elhalasztják a király és Pasics visszaérkezéig.* A *Politika*

értesülése szerint Nis-ben a Dvorska-utlica 15. szám alatt már be is rendezték *György* herceg számára a lakást. A háboru alatt ugyanebben a házban ápolták *György* herceget egy harctéri sebesülése után. Hétfőn délelőtt *Timotijevics* h. miniszterelnök ismét tárgyalt György herceg kérdéséről *Hadzsics* tábornokkal, a király hadsegédével.

A keddi minisztertanács

Nagy érdeklődés előzi meg a minisztertanács mai plenáris ülését, melyen *Pasics* távollétében *Timotijevics* fog elnököln. Az ülésen nagyon sok nagyon fontos kérdésről fognak dönteni, elsősorban a drágaság elleni rendszabályokról. Hír szerint *Pucelj* földmivelésügyi miniszter az élő és levágott hus kiviteli vámjának ujabb felemelését fogja javasolni. A *Novosti* ezért élesen megtámadja Puceljt, ezt az állattermelők elleni merényletnek nevezvén. Dönteni fognak a Beograd városának nyujtandó 15 milliós élelmezési hitel kérdésében is.

Foglalkozni fognak a prágai és marienbadi tanácskozások után előállott külpolitikai helyzettel, valamint a Népszövetség ülésétől várható eredmény kérdésével is.

Vászics hadügyminiszter ismét előterjeszti 30 millió dinár hitel iránti követelését a hadsereg élelmezésének céljaira. A *Tribuna* szerint a hadügyminiszter a hitel megtagadása esetén levonja a konzekvenciákat, mert nem hajlandó a felelősséget ezért viselni.

A demokratapárt tanácskozásai

Beogradból jelentik: Hétfőn délelőtt 10—12 ig a demokratapárt *Davidovics* elnöklete alatt ülést tartott, melyen a párt összes miniszterei és számos képviselő jelent meg. Először az általános politikai helyzetről tanácskoztak, különösen a drágaság problémájával kapcsolatban. *Kumanudi* pénzügyminiszter referált a pénzügyi helyzetről és az ország közellátásáról, *Davidovics* Ljuba délszerbiai agitációs utjáról számolt be, majd Timotijevics belügyminiszter referált az általános politikai helyzetről.

Szuboticaiak az apatini iparkiállitáson

A Kereskedelmi Egyesület rendezi a kirándulást

Megirtuk, hogy a suboticai gazdák, kereskedők és iparosok e hó tizedikén, vasárnap tömegesen meglátogatják az apatini iparkiállitást.

A kirándulást a suboticai Kereskedelmi Egyesület rendezi az Ipartestülettel együttesen. A kirándulóson azonban nem csupán az egyesületek tagjai vehetnek részt, hanem minden érdeklődő. Az Ipartestület és a Kereskedelmi Egyesület vezetősége felhivja mindazokat, akik részt akarnak venni a kirándulóson, hogy ezt jelentsék be a Kereskedelmi Egyesület titkárságánál, hogy a megfelelő számu vasuti kocsikról gondoskodhassanak.

A kirándulók vasárnap reggel fél hat órakor, a sombori személyvonattal utaznak el innen. A vonathoz a vasutigazgatóság külön kocsikat fog csatolni a kirándulók részére, annyi kocsit, amennyire a jelentkezők számánál fogva szükség lesz. A jelentkezéseknek legkésőbben szombat délig kell megtörténniök, hogy a kirándulás vezetősége a vasutigazgatóságnak tudomására adhassa a jelentkezők pontos számát.

A kirándulásra már eddig is igen sok bejelentés történt. A novisadi kereskedelmi és iparkamara is közreműködik a kirándulás sikere érdekében.

A kirándulók fogadtatására Apatinban nagyszabásu előkészületeket tesznek.

A suboticaiak vasárnap este érkeznek vissza Apatinból, ismét a sombori vonattal, a rendelkezésükre bocsájtott külön kocsikban.

Megnyitották a Népszövetség genfi ülését

— Elfogadták lord Robert Cecil lefegyverzési javaslatát —

Nagy ünnepségek után hétfőn kezdte meg Genfben a Népszövetség harmadik ülésszakát, amelyen a Népszövetség kötelékébe tartozó valamennyi nemzet megbizottai résztvettek.

A hivatalos üléseket megelőzően vasárnap ünnepélyes istentiszteletet tartottak a genfi székesegyházban. Az egyes államok kiküldöttei, a svájci szövetségtanács reprezentánsai és Genf város hatóságainak képviselői festői menetben, a lakósság ezreinek sorfala között vonultak a konferencia épületéből a fellobogózott utcákon át a székesegyházba, melynek Kálvin szószékéről *a canterburi érsek* mondott imát a svájci államszövetségért, a népszövetségért és a nemzetek kibékuléséért.

A Népszövetség első plenáris megnyitó-ülését *hétfőn délelőtt tartották meg* a genfi városháza reformáció-termében. A megnyitó beszédet *Dragama*, Brazilia londoni nagykövete tartotta. Rövid beszédben felhivta a világ minden részéből egybegyült államférfiakat, hogy *a megbékélés és testvériesség* eszméjétől áthatva igyekezzenek a kis és nagy nemzeteket érintő ügyekben egyaránt igazságos és az emberiség haladását, a megértést előmozditó döntéseket és határozatokat alkotni. Rámutatott arra, hogy a romokban fekvő Európát és az egész megsebzett világot csak igy lehet az ujjáéledés és boldogulás utjára visszavezetni.

A leszerelési bizottság ülése

Genfből jelentik: A Népszövetség leszerelési bizottsága vasárnapi ülésén *elfogadta lord Cecilnek az államok kölcsönös leszereléséről szóló előterjesztéseit.* A javaslat a következő általános alapelvet tartalmazza:

Csak az általános leszerelés járhat a megkivánt eredménnyel. A világ mai állapotában a legtöbb kormány nem válalhat felelősséget a fegyverkezés jelentékeny korlátozásáért, ha idejében nem kap kielégitő biztositékot országának biztonsága tekintetében. Megnyugvást csak az nyujthat, ha valamennyi ország általános védelmi szerződést köt, melyben kölcsönösen kötelezik magukat az államok, hogy előzetesen megállapitandó terv szerint segitséget nyujtanak egymásnak megtámadtatás esetén. Mindennek első feltétele a fegyverkezés korlátozása valamennyi államban.

Az elfogadott javaslatot a bizottság a konferencia plénuma elé fogja terjeszteni.

Földet kapnak a szuboticai városi alkalmazottak

— Három hold a minimum — huszonegy a maximum —

Az állam helyett ugy látszik mégis csak Subotica városa fogja az égetően sürgős tisztviselőkérdést a legésszerübben megoldani. A tisztviselők legutóbbi szervezkedési mozgalma alkalmával merült fel ugyanis az a terv, hogy a városi tisztviselők helyzetén fizetésemelés helyett földmegirtuk. Jeleztük már akkor, hogy a városi tanács nem ejti el a tervet, hanem tanulmányozza a kérdést a leghelyesebben megoldani.

Ezeknek a tárgyalásoknak az alapján a praktikus terv legközelebb már a megvalósulás stádiumába jut. A városi tanácsban ugyanis győzött az a belátás, hogy *a készpénzfizetés emelésével nem lehet a drágaság problemáját megoldani és a fixizetésü alkamazottak helyzetén segiteni.* Viszont abban senki sem kételkedhetik, hogy a városi tisztviselőkön való segités halaszthatatlanul sürgössé vált, miután *a városi alkalmazottaknak több mint 70 százaléka még ma is csak 2400 koronás havi fizetésben részesül,* ilyen jövedelem mellett pedig a tisztviselők a legnagyobb nyomornak vannak kitéve. Ezenfelül a város nem is követelhet tőlük olyan lekiismeretes munkát, mint a milyent a közigazgatás megkivánna.

Ezeknél az okoknál fogva a városi tanács már legutóbbi intézkedéseiben is azt célozta, hogy lehetőleg *minél jobban kiterjessze a tisztviselők természetbeni ellátását.* Ezt a célt szolgálja a rendőrségi kertgazdaság, a most felállitandó városi mészárszék és betetőzi ezeket az intézkedéseket a küszöbön álló földosztás.

A városi alkamazottak részére való földosztás tervezetét a városi tanács szerdai ülésén fogják letárgyalni és a tárgyalásokon részt fog venni *Dobanovacski* Pál főispán is. A tervek szerint *a városi alkalmazottak három holdtól huszonegy holdig terjedő föld-parcellákban részesülnének a város földjeiből,* még pedig ugy, hogy a legalacsonyabb rangu alkamazottak kapnának három hold földet és a parcellák egész huszonegy holdig emelkednének a tisztviselő hivatali beosztása és családi állapota szerint.

A kiosztásra kerülő födek azután két csoportra oszlanának, a tisztvisek szabad választásától fogják ugyanis függővé tenni, hogy *önmaguk akarják-e földjüket megmüvelni, vagy pedig közös gazdálkodást kivánnak-e folytatni.* Eszerint azután kis parcellákon és közös gazdaságokban folyna a termelés.

Egyelőre még nincs tisztázva az a kérdés, hogy hol jelöljön ki a város földet a tisztviselők részére. Az egyik javaslat szerint a Subotica határából már kieső földeket szemelték ki erre a célra, de ezzel szemben van olyan álláspont is, amely közelebb kiván földet juttatni a városi alkalmazottaknak, ami olyan szempontból fontos is volna, hogy a tisztviselők könnyebben közelithetnék meg földeiket.

Arravonatkozólag, hogy a földosztás következtében a tisztviselők elvesztenék-e jelenlegi drágasági pótlékukat, illetékes helyen azt a felvilágositást kapta munkatársunk, hogy a városi tanács számitásokat fog végezni, hogy a kiosztandó földek mennyit jövedelmeznek az egyes tisztviselőknek és *csak abban az esetben, hogyha ez a jövedelem többszörösen felülmulná a mai drágasági ptlékot, vonnák azt le,* egyébként továbbra folyósitanák a mostani drágasági pótlékokat, mert éppen az a cél, hogy emelkedjék a tisztviselők jövedelme.

A város minél gyorsabban akarja a földosztás tervét megvalósitani, hogy már az őszi szántások idején a felosztott földek a tisztviselők tulajdonába legyenek.

A tervezet nagyon célszerü megoldását adná a tisztviselőkérdésnek. Természetes, hogy a kezdeményező e tekintetben éppen Subotica, a mely elsősorban agrárváros. Bizonyosra vehető, hogy ha a szerdai tanácsülés elfogadja a javaslatot, ugy követni fogja ezt a példát a többi törvényhatóság is.

Uj utca épül Szuboticán

A városi háztelek-eladások feltételei

Subotica város tanácsa minden igyekezetével azon van, hogy a városfejlesztési programmot, amennyire az a mai körülmények között lehetséges, teljesitse. Ez főképpen ujabb épitkezésekkel válik csak lehetővé és ezt a célt szolgálja a városi háztelkek eladása is, amelyekről már megirtuk, hogy szeptember 18-án történnek meg nyilvános árverés utján.

Ezzel az első háztelek-eladással a városi főmérnöki hivatalnak az a célja, hogy a belvárosban uj utcát épitsen ki a város. Ezzel a kiépitéssel az Alexandrova-ulicából torkolló Manojlovicsa-utca nyerne folytatást, még pedig ugy, hogy a város az utca végén álló és a város tulajdonát képező vendéglő épületét lebontatná és igy a mellette álló üres telek beépitésével a város középpontjában egy szép széles uj utca nyilna.

Ezt a háztelket árverezi el a város szeptember 18-án, még pedig vagy egészben, vagy pedig öt parcellára felosztva, még pedig ugy, hogy minden telek-parcella 150—170 négyszögöl területet foglalna magában. Az árverés feltételei szerint minden négyszögöl területnek 150 dinár a kikiáltási ára. Ezenkivül az árlejtés előtt 30 dinár kauciót kell az árverésen résztvevőknek lefizetni négyszögölenkint, amit azonban a vételár kifizetése után visszakapnak. Az árverés utáni 15 napon belül kell az adásvételi szerződést aláirni és a vételárat a városnak megfizetni.

A további feltételek szerint az eladásra kerülő háztelken egy két emeletes házat kell épiteni és az épités munkáját hat hónappal az árverés után kell megkezdeni és két éven belül be kell fejezni. Annak biztositására, hogy a vevő csakugyan teljesiti az épitési kötelezettséget, a feltételek megszabják, hogy a vevő nem adhatja tovább a telket, amig az épitkezés el nem készül. Ha mégsem épitene a telek uj tulajdonosa, ugy a város a minisztérium határozata értelmében féláron visszaveheti a telket. A vevő ezenfelül még köteles négyszögölenkint 100 dinár biztositékot lefizetni, amely összeg abban az esetben elveszik, hogyha a vevő az épitkezést nem teljesiti.

A háztelek-eladás gyors elintézése céljából a kiszélesitett tanács elhatározta, és a minisztérium jóváhagyta, hogy az árverésen történő eladást maga a városi tanács helybenhagyhatja.

A szeptember 18-iki árverésen csak csak az eladásra kerülő háztelkek első csoportját bocsátja áruba a város, legközelebb a külvárosokban kerül eladásra több háztelek, ugy a Putri-kaszárnya közelében, mint a Sándor felé vezető uton.

Az árverés iránt máris nagy érdeklődés mutatkozik és igy a városi tanács reméli, hogy a háztelkek eladása sikerülni fog.

Uj épitkezési szabályzat készül Szubotícán

— Elavult már a régi szabályzat —

Hónapokkal ezelött foglalkoztunk már egyszer azzal a kérdéssel, hogy az érvényben lévő épitési szabályzat, amely még 1882-ből származik, egyik kerékkötöjévé lett az épitkezésnek.

A régi épitési szabályzat ugyanis, amely jó volt az akkori viszonyokhoz képest, a mai körülmények között már idejét multa. Az épitkezéseket rendkivül megdrágitja, ha régi előirások szerint folytatják. Az elavult épitkezési szabályzat ugyanis olyan falvastagságot s olyan méretek betartását követeli meg, amelyek ma teljesithetetlenek ,amelyeket az épitkezés fejlödött technikája már teljesen feleslegessé is tesz.

Ezért sürgösen szükségessé vált a régi szabályzat reformja, helyesebben egy teljesen uj épitkezési szabályzat kidolgozása. A város főmérnöki hivatala, amely most minden erejével fel akarja lenditeni a pangó suboticai épitkezéseket éppen ezért elhatározta, hogy *a város részére uj épitkezési szabályzatot készit.*

Ennek a munkának elvégzésére hétfőtöl kezdve naponta délután öt órakor ülést tart a város épitkezési bizottsága a főmérnöki hivatal helyiségében és ezeken az üléseken résztvesznek a jugoszláv mérnökegyesület suboticai alosztályának tagjai is. Ezeken az üléseken fogják az uj épitkezési szabályzatot kidolgozni, a mely száznál több paragrafusból áll és igy letárgyalása mintegy két hetet fog igénybevenni.

Az uj épitkezési szabályzat a modern követelményeknek és a suboticai helyi viszonyoknak megfelelő lesz.

Börtönnel fenyegeti a vasutasokat a közlekedési miniszter

Vegyék vissza a magyar vasutasokat

Stanics közlekedésügyi miniszter — mint Beogradból jelentik — rendeletet adott ki, amelyben utasitja az igazgatóságokat, hogy a vasuti karambol, szerencsétlenség okozóit ezentul rögtön át kell adni a törvényszéknek eltéröen az eddig fennálló szokásoktól, amely szerint a hibás vasuti alkalmazottat fegyelmi vizsgálatnak vetették alá. A miniszter ezzel a drákói szigoruságu rendelettel a gyakori összeütközéseket és vasuti baleseteket akarja meggátolni, azt hivén, hogy a vasuti alkalmazottakat a birósági eljárástól való fokozott félelem nagyobb körültekintésre és lelkiismeretesebb munkára fogja sarkalni. A közlekedésügyi minisztérium szerint — ugylátszik — az minden közlekedési zavar okozója, hogy az alkalmazottak nem végzik kellő figyelemmel a rájuk bizott munkát, hogy a fegyelem meglazulása miatt vannak karambolok. És az a véleménye, hogy ezzel a szigoru rendelettel el lehet érni — az eredményt.

Hogy a vasutforgalomban vannak hibák és nehézségek, azt mi is tudjuk, hiszen a suboticai vasutigazgatóság területén csak néhány nappal ezelött történt néhány baleset. Ezeknél a baleseteknél azonban a vizsgálat megállapitotta, hogy csak részben voltak a szolgálatot teljesitö alkalmazott terhére irhatók, mert nagyrészt oly okok miatt történtek, amelyek tisztán materiális természetüek. Az országban, másutt legtöbbször szintén ugyanilyen eredményre vezetett a megindított vizsgálat. A karambolok, balesetek jórésze talpfák romlottsága miatt állottak elő és csak kisebb részben volt a szerencsétlenség oka hanyagság vagy a szolgálatban való járatlanság. Az utóbbiak következtében megtörtént karambolokat a minisztérium azonban a kiadott rendelet helyett más célravezetöbb eszközökkel tudná csak kiküszöbölni a vasutforgalomból. Köztudomásu, hogy az S. H. S. vasutakon ma az a helyzet, hogy az alacsony fizetések miatt nem akad vasutasnak jelentkező, hogy személyzethiány van, hogy éppen ezért a meglévő alkalmazott létszám tulmunkát kénytelen végezni, ami igen természetesen nem válik a forgalom hasznára. A közlekedésügyi minisztérium — számtalan esetben irtunk már erről — a kipróbált magyar vasutasokat nyomorogni hagyja, ahelyett, hogy a közlekedés javitása céljából — felhasználná munkaerejüket és tudásukat. Számtalan elbocsájtott magyar vasutast nélkülöz ma a forgalom, olyanokat, akiknek fölvételével könnyen megilehetne oldani a sorozatos karambolok, vasuti balesetek csökkentésének kérdését. Csak belátás kell hozzá végre a közlekedésügyi minisztériumban.

Deviza-diktátort neveztek ki

— Egyszerüsiteni és gyorsitani fogják a deviza-forgalmat —

Plavsics Dusánt, a Jugoszláv Bank zagrebi fiókjainak volt főigazgatóját, később a Balkanska Banka elnökét, a minisztertanács deviza-diktátorrá nevezte ki.

Pénzügyi körökben nagy megelégedéssel fogadták a hirt és sok reménnyel tekintenek a devizadiktátor müködése elé, akit a bankvilágban ugy ismernek, mint gyakorlati érzékü, alapos képzettségü, energikus pénzügyi szakembert.

A gazdaságpolitikusok és pénzügyi szakértök körében általánosan kikristályosodott meggyőződés, hogy a dinárérték stabilizálása csak ugy vihető keresztül, ha az állam egész vám- és adórendszerét éppen ugy, mint a külföldi fizetési eszközök, az idegen valuták forgalmának szabályozását megfelelő módon *uj alapokra fektetik.*

A vám- és adópolitika reformjának keresztülvitelével illetőleg a tulságosan bonyolult és nehézkes vám- és adórendszer egyszerüsitésének feladatával a minisztertanács, — egyidejüleg *Plavsics* dr. deviza-diktátorrá történt kinevezésével. *Popovics* Szvetiszlávot bizta meg. Az egyszerüsités mellett, a beavatott körök véleménye szerint, *a behozatali vámok emelésével és a kiviteli vámok csökkentésével lehet számolni.*

Plavsics Dusan dr. arra a feladatra van kiszemelve, hogy az eddigi devizaforgalmat, — amelynek szintén egyik legnagyobb hibája a nehézkesség és bonyolultság, — szabályozza. Ennek a rovására irják, hogy *a dinárt eddig még nem sikerült stabilizálni. Plavsics* dr. maga pedig éppen azzal a szándékkal foglalta el hivatalát, hogy ezen a téren *megfelelő reformokat lépessen életbe.*

A deviza-diktátor müködése egybekapcsolódik és szerves összefüggésben van *az amerikai száz milliós dollárkölcsönnel,* illetve az első tizenöt milliós részlet folyósitásaival. Az amerikai kölcsön első részletének folyósitását a dinár-javitási akció érdekében kivánják legelsőbben is felhasználni.

Hogy mennyiben lesz sikere Plavsics dr. müködésének, azt a legközelebbi jövő fogja beigazolni. Tudjuk, hogy a pénzválság enyhitésére világkonferenciák ültek össze és mentek széjjel, de a pénzválság nem enyhült, söt sulyosbodott. Tudjuk, hogy Ausztria devizatilalmat léptetett életbe, Magyarország devizaközpontot létesitett, hogy minden ország, — az erős valutáju államok is, — nyögnek a pénzkrizis sulya alatt. Ilyen körülmények között nem lehet tulvérmes reményeket füzni az ujonnan kinevezett deviza-diktátor müködéséhez sem. De ha csak azt érjük el, hogy a legkirivóbb bajokat orvosolja, hogy a forgalom nehézkességeit és bonyolultságát szünteti meg, már akkor is lényeges eredményt ért el.

Ugy tudjuk, hogy az uj deviza-diktátor beutazza az országot, hogy személyesen győződjék meg a tényleges viszonyokról és az egyes tartományok speciális szükségleteiről. Plavsics dr. első utja Zagrebba visz. Onnan Ljubljanába megy. Bizonyos, hogy a Vojvodinába, Suboticán és Novisadra is ellátogat.

Szeptember hó 24-ére halasztják a Magyar Párt sentai nagygyülését

A szuboticai pártválasztmány szerdán délután dönt az elhalasztás kérdésében

Mint a *Bácsmegyei Napló* hétfői számában megirta, *a Magyar Párt még nem kapott hivatalos értesitést arról, hogy a magyarságnak szeptember 8-ikára kitüzött nagygyülését az illetékes hatóságok engedélyezték-e,* illetve annak kijelentését tudomásul vették-e, miért is a Magyar Párt suboticai központi választmánya a nagygyülés elhalasztásának gondolatával foglalkozott. A kitüzött határnapig rendelkezésre álló idő ugyanis kevésnek bizonyult arra, hogy a monstre-gyülés előkészületeit megtehessék.

A Magyar Párt suboticai elnökétől vett információnk közlése után vettük a jelentést a sentai Magyar Párt intézőbizottságának vasárnapi üléséről, melyen *a sentai pártvezetőség, a suboticai vezetőség előzetes tudta és megkérdezése nélkül máris határozatot hozott a nagygyülés elhalasztásáról.* A sentai városi és rendőri hatóságok ugyanis csak az esetben tudták biztositani a nagyarányu gyülés zavartalanságát, ha a biztonsági intézkedésekre elég idő áll rendelkezésükre és ha a gyülést szeptember 8-ikáról egy későbbi időpontra halasztják.

A suboticai pártvezetőség egyik tagjához kérdést intéztünk ebben az ügyben, aki munkatársunknak a következőket mondotta:

— Annak ellenére, hogy mint tegnap emlitettem, mi magunk is foglalkoztunk a nagygyülés elhalasztásának gondolatával, *meglepett bennünket a sentai párt vasárnapi határozata.* Sem a gyülésről, sem az ilymódon szándékolt elhalasztásról, — amit tegnap Sentán határozatilag már kimondottak, — *előzetesen semmi tudomásunk sem volt és a sentai határozatról a suboticai vezetőség csakis a sajtó utján értesült.* Annak dacára, hogy a határozat megegyezik a mi terveinkkel, mégis *kinosnak találjuk az egyoldalu döntést, annál is inkább, mert a nagygyülés időpontját Suboticán valamennyi vidéki pártszervezet kiküldöttei együttesen tüzték ki.*

Ez a nyilatkozat és a sentai vezetőség határozatának módja arra enged következtetni, hogy a suboticai vezetőség és a sentai pártszervezet között nincs meg a kivánatos harmónia és egyöntetü hatékony centrális irányitás nélkül az egyes szervezetek egymás tudta nélkül határoznak a legfontosabb kérdésekben. Ez az eljárás még a nagygyülés megtartása előtt sulyos következményekkel járhat. A sentai szervezet csak arra kapott megbizást, hogy a nyolcadiki nagygyülést előkészitse s megtartását biztositsa, de arra nem, hogy határozatot hozzon annak elhalasztása felől. A sentai szervezetnek, ha az elhalasztást helyesnek tartotta, csak arra volt joga, hogy a suboticai szervezet utján a már megalakult szervezeteknek javaslatot tegyen az elhalasztásra. Mi történik akkor, ha a szervezetek többsége nem tartja eléggé indokoltnak a gyülés elhalasztását s ragaszkodik annak megtartásához, mit a házigazda sentaiak elhalasztottak? A sentai intézőbizottság tagjait nem érheti szemrehányás, de a pártvezetés, főként ha ilyen nagyjelentőségü munka van rábizva, mint a nagygyülés előkészitése, az együttmüködéshez és alkalmazkodáshoz több tapintatot és érzéket követel meg.

Hétfőn délután Suboticára érkezett a Magyar Párt sentai vezetőségének megbizottja, aki a vasárnapi határozatot a suboticai szervezet tudomására adta. A suboticai intézőbizottság ez ügyben szerdán délután 5 órára értekezletet hivott össze, amelyen a nagygyülés uj időpontjáról fognak dönteni. Az eddigi tervek szerint a nagygyülést szeptember 8-ika helyett

szeptember 24-ikén, vasárnap fogják Sentán megtartani.

Ezt megelözöen a suboticai vezetőség mégegyszer összehivja a vidéki pártszervezetek képviselőit, hogy a kongresszus tárgysorozatát megállapitsák és a megszervezendő országos választmány tagjainak jelölését megejtsék. Az eddigi tervek szerint az országos választmányban valamennyi pártszervezet képviseletet nyer. A választmány székhelyét nem fogják meghatározni, hanem annak üléseit szükség szerint akár a kisebb városokban fogják megtartani.

Kétezerötszáz magyar hadirokkant él Jugoszláviában

— Statisztika a rokkantakról —

A szociálpolitikai minisztérium közrebocsátotta az ország rokkantjaira vonatkozó statisztikai adatokat, melyek világos képet nyujtanak a rokkantak családi, vagyoni, müveltségi és szociális helyzetéről.

Az országnak 68.236 rokkantja van: közülük 45.332-nek van és 22.904-nek nincs saját háza; 12.529-nek pedig egyáltalában nincs semmi vagyona, ezek a munkára is képtelenek. Földje van 47.379 rokkantnak és pedig 24.435-nek csupán 2 hektárja, 11.319-nek legfeljebb 5 hektárja; 6439-nek 10 hektárig, 2670-nek 15, 1220-nek 20, 784-nek 30 és 156-nak 50 hektárnál nagyobb földbirtoka van. Az államtól földet örökbérbe eddig 383 rokkant kapott, mig haszonbérbe 7506.

A rokkantak közül 23.965 analfabéta; 44.999 elemi iskolát, 420 középiskolát és 287 föiskolát végzett.

Nemzetiség szerint a következőképpen oszlanak az invalidusok: 33.666 szerb nemzetiségü, 21.308 horvát, 11.467 szlovén, 2657 német, 2527 magyar, 807 román, 623 csehszlovák, 154 török, 11 olasz, 9 lengyel, 101 bolgár és 1262 más nemzetiségü.

Egy szlavóniai gróf autószerencsétlensége

— Az esküvője elött halt meg —

Néhány nappal ezelőtt röviden hirt adott a Bácsmegyei Napló arról, hogy Eltz Károly gróf, a vukovári hitbizomány tulajdonosa egy automobilkiránduláson szerencsétlenül járt és azonnal meghalt.

A tragikus körülmények között elhunyt fiatal nagybirtokos, aki mindössze 27 éves volt, a nyarat leendő apósa: Löwenstein Alajos herceg bajorországi, Kleinheubachi birtokán töltötte. A szerencsétlenség egyik résztvevője, a gróf soffőrje, most érkezett haza Bajorországból és ő volt az első, aki részletesen elmondta a szerencsétlenséget, amelyet még tragikusabbá tett az, hogy a fiatal gróf éppen az esküvője előtti napon járt szerencsétlenül.

Eltz Károly az esküvőjét megelőző napon ugyanis egyik barátjával, Leiningen Alajos herceggel, aki az ünnepségekre érkezett a Löwenstein-kastélyba, automobil-kirándulásra ment Münchenbe. A két fiatal mágnás az autóban foglalt helyet, a kocsit pedig a soffőr vezette. Rendes menetsebességgel haladtak és alig értek el a legközelebbi faluig. Nördlingenig, megtörtént a szerencsétlenség. Az autó egyik hátulsó kerekéről ugyanis hirtelen levált a gummiabroncs, mire a sebesen haladó automobil egyszerre felborult.

Az autó valamennyi utasa kirepült a kocsiból, a herceg és a soffőr csak könnyebben sebesültek meg, a gróf fejjel neki esett egy, az ut szélén álló fa törzséhez. A koponyája beszakadt, s mindkét karja eltörött. Nyomban meghalt.

A herceg és a soffőr, amint föltápászkodtak, azonnal a szerencsétlenül járt gróf segitségére rohantak, de minden igyekezetük már késő volt. A halottat ezután kocsin visszaszállitották a kleinheubachi kastélyba. Az esküvőre összegyült vendégek már csak a vőlegény temetésén vehettek részt.

A fiatal menyasszonyt, aki két év óta volt a jegyese Eltz Károlynak, annyira megviselte a váratlan csapás, hogy sulyos ideglázba esett és most élet-halál között lebeg.

A vukovári és szlavóniai társadalom körében Eltz Károly szerencsétlensége nagy és őszinte részvétet keltett, mert a fiatal grófot, aki korábbi házasságából két gyermeket hagyott hátra, mindenütt szerették.

A vajdasági orvoskongresszus

Előadás a csecsemőhalandóságról — Nem állapitottak meg uj orvosi dijszabást

A vajdasági orvosok egyesületének harmadik évi rendes közgyülését hétfőn reggel 9 órakor nyitotta meg, mintegy hatvan vajdasági orvos jelenlétében a palicsi vigadó helyiségében dr. *Nenadovics* Miladin novisadi kórházi főorvos, az egyesület elnöke. A multévi határozat szerint a kongresszus tárgysorozatán az egyesület mult évi müködéséről szóló elnöki jelentés, tisztujitás és a vajdasági csecsemő - halandóságról szóló előadás volt, melynek kidolgozásával és előadásával még a tavalyi kongresszus dr. *Popovics* staribecseji orvost bizta meg.

Dr. *Nenadovics* elnök az ülés megnyitása után felolvasta részletes elnöki jelentését a Vajdasági Orvosok Egyesületének mult évi müködéséről.

Dr. *Popovics* széles látkörü, értékes előadást tartott a vajdasági csecsemőhalandóságról, annak okairól és a szükséges védelmi intézkedésekről. Az előadó szerint a Vajdaságban a csecsemőhalandóság egyre nagyobb méreteket ölt és a gyermekeknek 11—19 százaléka még csecsemőkorban elpusztul. *A legkedvezőbb, 11 százalékos, a halálozási arányszám a tiszamelléki kisebb községekben, különösen Feldvarac környékén.* A nagyobb városokban, igy *Becskereken és Suboticán a csecsemők 19 százaléka pusztul el.* Ennek leginkább *az anyák tudatlansága,* az egyre csökkenő életnivó, az egyes néposztályok szociális, gazdasági helyzetének romlása az oka. Az előadó szerint a csecsemőhalandóság veszedelmesen növekvő arányszámát ugy lehetne csökkenteni, ha *propagandaelőadásokat* rendeznének a szülés előtt álló anyák kioktatására és ebből a célból németországi mintára vándor oktatónőket alkalmaznának, akik otthonukban keresik fel a leendő anyákat. Szükségesnek tartja ezenkivül nyilvános előadások tartását, a képzett szülésznők számának szaporitását, ezek müszereinek tisztaság szempontjából való ellenőrzését, de legfontosabb a *szülészeti klinikák és csecsemőotthonok* szaporitása, valamint a szegényebb anyák anyagi támogatását, hogy gyermekeiket megfelelően ápolhassák és táplálhassák.

A nagysikerü értekezés után a kongresszus foglalkozott *a községi orvosok helyzetével* és elhatározták, hogy a közegészségügyi minisztériumnál kérelmezni fogják ezek *javadalmazásának megfelelő felemelését.* Szóba került még *az orvosi honorárium kérdése is,* de e tekintetben pozitiv határozatot nem hoztak, hanem a honorárium megszabását helyenként és esetenként, a páciens viszonyainak tekintetbevételével a kezelőorvos belátására bizták.

Sajnálkozásának adott a közgyülés kifejezést, amiatt, hogy a magyar orvosok közül eddig csak alig néhányan tagjai a Vajdasági Orvosok Egyesületének. Ismételten kifejezte a kongresszus azt az álláspontját, hogy tényleg müködő *magyar orvosok is tagjai lehetnek az egyesületnek* és a választmánynak jogában áll őket tagul felvenni.

A közgyülés elhatározta, hogy *a jövő évben Somborban tartják meg a rendes évi kongresszust* egyben annak tárgysorozatára *a kolonizációnak a Vajdaság egészségügyére való hatásáról szóló előadást tüzték ki.* E tárgy tanulmányozására és az előadás megtartására dr. *Simonovics* sombori orvos vállalkozott.

Az uj tisztikar megválasztása alkalmával elnökül ismét dr. *Nenadovics* Miladin novisadi kórházi főorvost választották. A választmány tagjai lettek: dr. Ivandékics Pál (Subotica), dr. Matanovics, dr. Trifkovics (Novisad), dr. Mátics (Becskerek) és dr. Lázics (Kikinda).

A jugoszláv orvosok beográdi központi egyesületébe a kongresszus a vajdasági egyesület részéről dr. Sambek pancsevoi, dr. Malusev suboticai, dr. Velicskovics novisadi és dr. Popovics stari-becseji orvosokat delegálta.

A közgyülés után diszebéd volt a vendégek tiszteletére a palicsi nagyvendéglőben.

Délután a vidéki vendégek megtekintették a palicsi iszapfürdőt és a tavi fürdőket, meglátogatták a suboticai gyermekmenhelyt, közkórházat és az állami poliklinikát. A vendégek még a hétfői nap folyamán hazautaztak.

A tanárok nyomora

A beográdi tanárkongresszus lefolyása

Beogradból jelentik: Vasárnap kezdődött meg Beogradban a középiskolai tanárok kongresszusa, amely előre láthatólag több napig fog tartani. A kongresszuson a tanáregyesület elnöke *Stefanovics* Svetozár dr. elnökölt és jelen volt a közoktatásügyi miniszter kiküldötte is.

A gyülés hangulata mindvégig nagyon izzó volt, mert a tanárság körében nagy az elkeseredés rossz anyagi helyzetük miatt. Sok szónok a vezetőséget támadta, mert nem lépett fel elég energiával a tanárság anyagi érdekeinek képviseletében és minden erőtlen kisérletük kudarcot vallott. Keveselték az egyesület vezetősége által javaslatba hozott fize-

Szeptember

Irta: **Cholnoky László**

A nagybőgő legutolsó hurja elszakadt és a hangja döngve-bongva csattant át a termen. A báli nép riadtan tolongott az ajtók felé, a hófehér és hajnalpiros női ruhák óriási rózsavirággá gomolyodtak és valaki busan jajveszékelt valahol, hogy most már mindennek vége.

Filidor ijedten ült fel az ágyában és belebámult a függöny felső résein beáramló napfénybe, de a feje csakhamar lebillent és a szeme lecsukódott. Még hallotta a nagybőgő hullámos zokogását, de akkor már tudta, hogy nincs mit remélnie tovább. A bádogóra ott zakatolt az átellenes falon; rátekintett és látta, hogy az idő félnyolcra jár.

Felkelt, céltalanul sietett ide-oda a szobában, csettentett az ujjával, szisszegett, azután reszkető kezével, apró borzongások között öltözni kezdett. Csak akkor nyugodott meg, amikor már tiszta kép alakult ki előtte az öltözködés programmját illetően. És a lelke akkor megbékélt, betelt ujra az elmult báli éjszaka diadalmas élményeivel, csak a szomoruság nem mozdult el mellőle. De ezen a napon majd csak átgyötrődi magát, azután majd ujra este lesz és visszatérnek a gyönyörüségek, a nagyszerüségek, amiknek most már utánuk sem kell majd mennie, eljönnek azok maguktól is és odaülnek a szivére. Ezért ugy is határozott magában, hogy az elmult éjszaka emlékeinek legdrágábbjait majd csak estére veszi munkába ujra, addig távol tartja őket magától, hanem azok titokban egyre közelebb lopóznak hozzá.

Amikor kilépett az utcára, a hüvöskés őszi verőfény nagyon megviselte a szemét, amit az álmosság izzó nyirkossága amugy is sanyargatott. Lenézett a napfényben izzó kövezetre és akkor az utca lármája visszhangos messzeségből ütődött a fülébe. Valahol harangoztak, unalmasan, lomhán és amint a hangok megrebbentek, megbillentek, Filidornak régi képek jutottak eszébe, amelyek kottalábu, pontfejü emberkéket, megelevenedett hangjegyeket ábrázoltak és arra kellett gondolnia, hogy a harang hangjai is olyan apró, csámpás, vékony kottalábakon ugrándoznak feléje, azért csetlenek-botlanak.

De ahogy a hivatalához közeledett, egyre idegesebb és izgatottabb lett ismét.

Filidor végigsietett a hosszu, hüs folyosón és hogy a verőfényt elszoktassa magától, lehunyta a szemét. És akkor ismét ott lebegett közvetlenül az övé előtt a feketehaju Melanie hófehér arca, ugy, mint az éjjel, amikor a derekát átölelve tartotta és a közvetlen közelből hallotta megint: én is sokszor gondolok magára.

Most már érhette akármi. Keserü szó, ferde pillantás — akármi.

De nem érte semmi, mert a terem üres volt.

Ahogy ott állt a küszöbén, a puszta asztalok, a fogason függő nyütt kabátok lomha körben megfordultak körülötte. Akkor már tudta, hogy ünnep van, de ez nem okozott neki sem örömet, sem bosszuságot. Csak egy pillanatig foglalkozott ezzel a gondolattal, nyomban azután futni szerettett volna, el, messzire, ahová már nem hallatszik utána a porszagu csendesség, de csak inkább beljebb lépett és az ajtót behuzta maga után. Az átellenes ablakok nyitva voltak, a napsugár széles nyalábban hullt be rajtuk és mint fényes tavacska, megült a tintapettyes padlón. A fényességben billió porszem kavargott, a szemközt fekvő ház nagy, puszta udvarán egy borbénylegény epedt a hegedün, ezerszer is ujrakezdve a szegény halászlegényt. Rombauer ur asztalán az iktatókönyvből kilógott az itatóspapir, a sánta kis Csécsy székén keresztbe volt téve a rövid félkézmankó, amelyet csak az irodákban használt, mint ezt mások a munkakabátjukkal teszik. Filidor lábujjhegyen lépdelt ide-oda, odaállt a mosdó felett lógó tükör elé, megnézte magát és látta, hogy a szeme törött fényben csillog, az arca sápadt és gyürött, a haja zilálltan fityeg a homlokára. És nem volt sehol senki, mindenütt csak a napfényes csendesség és mindez oly végnélkülien, oly tikkasztóan fanyar volt a tündéri éjszaka után, hogy Filidor halkan hüppögni kezdett . . . Miért kellett ennek igy történnie . . . miért olyan förtelmes és kietlen az élet? . . . Hiszen voltaképpen nem történt semmi, mások talán valahol, távoli vidéken összekunkorodnak az éhségtől, mint a kigyók, ismét mások a kiteritett kedves fölé hajolva sirnak, van, aki fájdalmában féllábon táncol, van, akinek most olvassák fel a halálos itéletét — ő pedig csak áll nyugodtan a küszöbön, nem bántja senki, nem fenyegeti semmi, ha csak a Csécsy kampós kis mankója el nem gáncsolja hirtelen — és mégis valami szörnyüség történik vele, talán ugy van, hogy valaki letaszitotta Szemirámisz függőkertjeiből és ő odazuhant Köves-Arábia izzó pusztáira, ahol nem hallatszik más, csak a borbélylegény siralma.

*

És azután az este is elfecsérlődött, másként lett.

Délelőtt, ahogy a Dunaparton ögyelgett, hogy az elsietett időt utólérje, még visszasajdult néha a fülébe a nagybőgő reggeli bánata, hanem Melanie fehér arca fölé már a délután folyamán köd vonult. Este pedig, amikor Filidor befészkelte magát az ágyába és behunyta a szemét, sietve-sikló hajókat látott skárlátvörös és halálsárga lampionokkal diszitve és amikor az utolsó is eltünt, a helyén hosszu fekete koporsó ringott a tengeren.

Hajnalban ólmos eső esett, de reggelre megszünt. Amikor Filidor kilépett az utcára, már csak egy-egy pocsolya didergett a kövek között.

A hivatala hüs folyosóin már égtek a gázlámpák és alattuk ezer ismerős nyüzsgött. Odabenn a teremben a kis Csécsy már élénken gesztikulált a mankójával és kifejtette, hogy innen-onnan már szinte jó lesz a meleg szoba.

Filidor lehajtotta a fejét, gyors egymásutánban háromszor idézte Melaniet, de mivel nem történt semmi, leült az iróasztalához, kihuzta a fiókját, az irószereit kirakta a sötétkék posztóra és közben töredelmesen bevallotta magának, hogy: valóban, nemsokára már szinte jó lesz a meleg szoba.

tésemeléseket, amely szerint a drágasági pótlék 300 dinártól kezdődjön és a különórák díjazása tudományos tárgyaknál heti 60, ügyességi tantárgyaknál heti 50 dinár legyen. *Jovanovics* Jovan a családos tanárok sulyos helyzetét fejtegeti. *Gyorics* Milorad a tanár képviselőket támadja, akik semmit sem tesznek a tanárság érdekéért. Inditványozza az egyesületből való kizárásukat. *Knezsevics* közoktatásügyi minisztériumi osztályfőnök tiltakozik az ellen, hogy a minisztériumban levő tanárok nem törődnek a tanárság érdekeivel, de kijelenti, hogy a minisztériumban semmiféle befolyásuk sincs. Ezért hiábavaló minden fáradozásuk.

Több szónok a tanároknak az állami tisztviselőktől való elkülönitését, külön tanári státus felállitását követeli. Az összes szónokok csatlakoztak ahhoz az inditványhoz, hogy a fizetések és drágasági pótlékok legsürgősebb felemelését kell követelni.

Azt az inditványt, *hogy a tanárok fizetésének emelése érdekében csökkentsék az iskolák létszámát*, egy három tagu bizottság elé utalták, a mely még a kongresszus folyamán javaslatot fog tenni.

Az izgalmas ülést, amely reggel kilenctől este fél hétig tartott, kedden folytatják.

A berlini jugoszláv követ

a nemzetiségi kisebbség kérdéséről

Berlin, szept. 7.

A berlini jugoszláv követség vezetőjét *Lazarevics* Brankót meglátogattam ma a Charlottenburgban lévő követségen. Lazarevics évekig volt Chikagóban, ahol a jugoszláv konzulátust vezette, világlátott, sokat tapasztalt diplomata, aki igen érdekesen látja és objektivan itéli meg a világpolitikai helyzetet. Hosszas beszélgetésünk folyamán többek között a következőket mondotta:

— Önt és a Bácsmegyei Naplót azt hiszem mindenekelőtt a jugoszláviai magyarság ügye érdekli legjobban. Nemrégen jöttem vissza Jugoszláviából s ottlétem alatt azt tapasztaltam, hogy a helyzet mindinkább javuló tendenciát mutat. Az én véleményem szerint az egész nemzetiségi kisebbség kérdése nem más, mint a kölcsönös megértés a jóakarat és bizalom kérdése. Amig az utóbbit a Jugoszláviában élő magyarok részéről tapasztalni fogjuk addig nem is lehet szó zökkenésről, komolyabb széthuzásról.

— Az egykori hatalmas Magyarország szétesése uj helyzetet teremtett s a békeszerződés ratifikálása óta a józan gondolkodásuak már bele is nyugodtak ebbe. Az itt-ott fölbukkanó irredenta mozgalomnak nem tulajdonitok fontosabb jelentőséget. Meggyőződésem szerint a magyar ajku lakosságnak legfeljebb tiz százaléka áll szélső irredenta alapon. E tiz százalék igen szétszórtan él, ugy, hogy a nagy többség higgadt magatartása és belátása paralizálni tudja a mozgalmat.

— Azt hiszem még ez a csekély irredentizmus is lassanként teljesen el fog csendesedni, még pedig két okból. Az egyik ok Magyarországon, a másik pedig Jugoszlávián mulik. Az irredenta mozgalmat ugyanis Magyarországról szitják s ez addig folytatódik, mig a ma uralkodó szellem lesz ott a döntő. Ugy látom azonban a helyzetet, hogy Magyarország lassan bár, de mégis észrevehető módon halad a demokratizálódás felé. Még messze van a tiszta demokráciától, ez azonban az 1918 utáni események következtében valahogyan érthető is, de tény az, hogy huszonöt szociáldemokrata képviselő ül benn a parlamentben és a tulzottan jobboldali irány valahogyan már lemérséklődött. Magyarország teljes demokratizálódásával pedig az osztályuralmon alapuló kormányok által támogatott irredentizmus teljesen meg fog szünni vagy pedig egész szórványosan fog csak jelentkezni.

— Az irredentizmus megszünésének másik oka a jugoszláviai belső viszonyok fokozatos javulásával magyarázható. *Az ország létérdeke, hogy az összlakosság békében, egyetértésben és megelégedettségben éljen.* A nemzetiségi kisebbségek minden jogos és indokolt kivánságát teljesiteni akarjuk s ezeknek keresztülvitelét hathatósan fogják támogatni a legközelebbi választások után ujonan egybegyülő jugoszláv *parlamentbe bekerülő magyar és németnyelvü képviselők.* Ezek kétségtelenül szószólói lesznek a kisebbség kivánalmainak s egy demokratikus parlament elé fogják terjeszthetni azokat a kérdéseket, amelyek hivatva vannak a kölcsönös megértést és a józan együttműködést elősegiteni. Ez a két ok fogja megszüntetni az itt-ott fölmerülő elégedetlenségek, valamint a két szomszédos állam között olykor fölmerülő kisebb feszültségeket. E tekintetben különben a pécsi affér elintézése óta nagy javulás állott be s azt hiszem, hogy a szomszédok jóbaráti viszonya nem is a nagyon távoli jövő zenéje.

Bakonyi György.

Vigyázni kell a gyerekekre

A szuboticai rendőrség a gyermekek utcai csavargása ellen

Az utóbbi időben Suboticán mind több és több csavargó gyereket lehet látni. Alig lehet néhány lépést tenni, hogy az ember ne ütközzék kis mezitlábas gyermekekbe, akik mindenkitől pénzt könyörögnek, olyan bántó és kitartó módon, hogy utcahosszat kisérik azt, aki nem nyitja meg erszényét az első kérő szóra.

A kolduló gyermek már maga is elszomoritó jelenség, de sajnos szomoru korunknak egy igen jellemző tünete. Azonban ezek a kis utcai csavargókat nem mindig a nyomor vagy éhség viszi a koldulásra, hanem igen gyakran csak azért kérnek pénzt a járókelőktől, hogy utána azt nyomban haszontalanságokra elköltsék.

De ezenkivül a kis utcai csavargók sok kihágást követnek el az utcákon és sokszor egész környék csöndjét felverik éktelen lármájukkal.

A rendőrség, amely már teljesen tehetetlen a csavargó gyermekekkel, most erélyes lépésre szánta el magát. Felhivást bocsátott ki, amelyben *figyelmezteti a szülőket, hogy gyermekeiket ne engedjék felügyelet nélkül az utcára, mert a rendőrlegénység szigoru utasitást kapott, hogy a csavargó gyermekeket vezesse elő minden esetben és a személyazonosság megállapitása után szüleiket fogja a rendőrség felelősségre vonni,* amiért nem viselnek gondot gyerekeikre.

Borbélygondok

A borbélyom — a kutyafáját! — megint felemelte a tarifáját.

Minthogy a borbélyok helyáremelését a legnagyobb mértékben igazságtalannak találtam, elhatároztam, hogy szakált növesztek. Elhatározásomban megerősitett egyik laptársunk érdekes cikke, amelyben felhivta a figyelmem, hogy utánozzuk a németeket, akik olyan praktikusak, hogy semmit se engednek kárbaveszni, a füstből kormot, a koromból festéket csinálnak, a fürészport lisztbe keverik és kenyeret sütnek belőle, a dinnyehéjból konzervet főznek (csak a papirt rontják el — arra márkákat nyomnak.) Én követni akartam a német példát. Füstbe ment terveimből nem főzhetek festéket, a fürészporból nálunk a pékek sütik a kenyeret s láttam azt is, hogy a dinyehéjt is felhasználja már nálunk a nemes ifjuság, csuszkát csinál belőle az aszfalton, ami által a lábtörés gyönyörét szerzi meg a járókelőknek. Számomra nem maradt tehát hátra más, mint szakált növeszteni. Minek menjen kárba az a szakál, amit a borbély leberetvál, nem igaz? Arra is gondoltam, hogy a szakál milyen tekintélyt kölcsönöz, sőt egyéb kölcsönök is eszembe jutottak, amit a szakálamra szerezhetek s számot vetettem azzal is, hogy ha szép hullámosra nő a szakálam, akkor jó áron eladhatom parókakészitőnek. Igy én. Szivem szőke hölgye azonban ugy látszik nem olvasta a németek követésére biztató cikket, vagy tán tulságosan antant-barát, mert kijelentette, hogy ha beretválatlanul merek nála megjelenni ,kidob. E sulyos fenyegetés hatása alatt fel kellett függeszteni a németek iránti szimpáthiámat s elhatároztam, hogy megberetválkozom.

Azonban praktikusnak kell lennem. A drága belvárosi borbélymühelybe nem teszem be a lábam, majd olyan helyre megyek beretválkozni, ahol nem olvasnak ujságot s igy nem tudják, hogy a szegény borbély a mai szakálviszonyok mellett nem tud megélni.

A bajai ut egyik melékutcájában találtam meg az olcsó borbélyt. Az ajtón zörgő gyöngyfüggöny, aminőt már évek óta nem láttam. Maga a helyiség kissé nyomott hangulatu, de ez a piszoktól van. A berendezés puritánul egyszerü. Az asztalok festetlen fából s a tükör nem szolgálja az emberi hiuságot, nem látja benne senki az ábrázatját. A mester ingujjban fogadott. Szép lila inge volt. Neki is nagyon tetszhetett, mert látszott rajta, hogy már régóta viseli, nem akar tőle megválni.

Mit tagadjam, amig beretvált, a bőrbetegségek különböző fajtája jutott eszembe s drukkoltam, mikor nadrágja szárán fente a beretvát. Ő azonban megnyugtatott, hogy Mamuzsics Lázót is ő beretválta, s az mégis milyen sokáig volt polgármester. Ebbe aztán belenyugodtam. A beretválkozás meglehetős sokáig tartott, igaz, hogy fájt utánna az arcom, de viszont csak öt dinárba került.

— Mi — mondotta a Mester, — a mikor fizettem, nem csinálunk flancot, de beretválni, azt tudunk. Legyen másszor is szerencsém — bucsuzott tőlem.

Visszajövet találkoztam a régi borbélyommal. El akartam dicsekedni neki, hogy milyen olcsó beretválkozó forrásra akadtam, s megkérdeztem, hogy náluk most mennyit fizetnek a beretválkozásért.

— Négy dinárt, mondotta, s részvéttel nézett sebesedő arcomra.

Négy dinárt, — konstatáltam kétségbeesve, s nyomban elhatároztam, hogy a bajai-uti mester szives invitálását nemm veszem többé igénybe. Nem lesz hozzám többé szerencsé-je, — ellenben megkérem a tiszti orvosi hivatalt, hogy ha már ilyen drága borbély vizsgálja kissé meg a borbélymühelyeket s biztassa őket valamivel nagyobb tisztaságra.

Hírek

— **Mariora királynő magyar orvosa.** Megirta a Bácsmegyei Napló, hogy Mariora királynő orvosi kezelésével Marienbadban egy ott működő magyar orvost, dr. Tauszky Ödönt bizták meg. Ebben a tényben senki sem látott egyebet, mint azt, hogy akkor, amikor a királyi vendég gyógykezeléséről van szó, félreteszik az indokolatlan bizalmatlanságot s azt az orvost választják, akihez a királynő eddigi orvosának leginkább van bizalma. Prágában azonban ugylátszik másképp gondolkoznak. Prágában erélyes politikai befolyások érvényesültek s a magyar orvos helyett egy cseh orvost jelöltek ki a királynő marienbádi kezelőorvosául. A marienbádi orvosok körében kinos feltünést kelt, hogy az orvosi kérdésekbe is bevitték a politikát. A királynőnek természetesen sejtelme sincs, hogy az ő gyógykezelése körül ilyen politikai harcok játszódnak le.

— **A belügyminiszterium BBB. ügyosztályának főnöke visszatért Beogradba.** Novisadról jelentik: *Alexejevics* Mita a belügyminiszterium BBB. ügyosztályának főnöke befejezte szabadságát, a melyet Novisadon töltött s hétfőn visszatért Beogradba, ahol átvette hivatala vezetését.

— **Jugoszláv telefon és távíró bizottság Budapesten.** A posta és távirda miniszter bizottságot küldött ki Budapestre, hogy ott a jugoszláviai telefon és távirónalak kibővitésére anyagot és fölszerelést vásároljon.

— **Az ujságiró-kongresszus cseh-szlovákiai vendégei.** Beogradból jelentik: Befejeződtek most a jelentkezések a suboticai ujságiró-kongresszusra. Imponálóan nagyszámmal jelentkeztek Csehszlovákiából, ahonnan negyvenhárom ujságiró érkezett, köztük három nő. Beograd ujságirói közül harmincketten jönnek és négy nő, Ljubljanából tizenöten, Szarajevóból tizennyolcan és három nő, Zagrebből harmincan és négy nő, Novisadról huszonheten és két nő, azonkivül a Vajdaság egyéb helyeiről mintegy harmincan. A suboticai szekció vezetősége teljes erővel fáradozik a kongresszus előkészületeinek munkálatain.

— **A bánáti szerb püspök Temesvárott.** Temesvárról jelentik: Dr. Létics bánáti gör. kel. szerb püspök több napja felügyeleti körutját végzi a román Bánát egyházközségeiben.

— **Délszerbiai telepesek mozgolódása.** Beogradból jelentik: A délszerbiai telepesek között a fenyegető éhségkatasztrófa miatt mozgolódás észlelhető. Tömegesen otthagyják telepeiket. A kormány bizottság kiküldését határozta el a mozgalom okainak földeritésére. Minden intézkedést megtesz különben is a mozgalom elfojtására.

— **Bethlen miniszterelnök válaszol Bernstein vádjaira.** Budapestről jelentik: Illetékes helyen közlik, hogy Bernstein német szocialista vezérnek a bécsi interparlamentáris konferencián Magyarország ellen intézett támadása ügyében Bethlen miniszterelnöknek az a felfogása, hogy a kérdés Apponyi Albert gróf válaszával nincs elintézve, hanem a sulyos vádakra a nemzetgyülésnek kell megadnia a feleletet. A miniszterelnök álláspontja szerint azonban ennek a válasznak a legkomolyabbnak kell lennie és ezért akarja kerülni Bethlen a kérdés tárgyalásánál esetleg kitörő viharokat és botrányos jeleneteket. A nemzetgyülés egyik legközelebbi ülésén ezért maga Bethlen István gróf fog válaszolni Bernstein vádjaira.

— **Amerika a francia színes megszálló csapatok ellen.** Washingtonból jelentik: Hitschcoch szenátor a szenátus ülésén beszédben foglalkozott a francia színes csapatoknak a német megszállt területen való visszaélöseivel és erőszakosságaival. Hibáztatta a német kormányt tétlensége miatt, a francia kormányt pedig azért, hogy olyan jóváhagyást kivetel Németországtól, amely teljesíthetetlen és inditványozta, hogy az Egyesült Államok kormánya lépjen közbe a francia színes megszálló csapatoknak a német megszállt területekről való visszavonása érdekében.

— **Merényelt az ir csapatok tábornoka ellen.** Dublinból jelentik: Mulcahy, az ir csapatok tábornoka ellen nyomban Collins temetési ünnepélye után merényletet kiséreltek meg. Egy felkelőt a tömeg közt letartóztattak, amint célba vette revolverével a tábornokot, mikor az autójába szállott. Kézigránátokat is találtak nála. Két tettestársát is elfogták.

— **Egy novisadi gyár kizárta munkásait.** Novisadról jelentik: A Sigmund-féle vasgyárban a segédmunkások bérmozgalmat indítottak. A gyár főnökei nem fogadták el a munkások követeléseit és erre nem a munkások szüntették be a munkát, hanem a gyár vezetősége kizárta az összes munkásokat.

— **A magyar nemzetgyülés uj alelnöke.** Budapestről jelentik: A Szcitovszky Béla elnökké választásával megüresedett nemzetgyülési alelnöki tisztségre a kormánypárt Almássy Lászlót jelölte.

— **Földrengés.** Petyből jelentik: Djakovica környékén vasárnap reggel erős földrengés volt, amely több épületben nagyobb károkat okozott. Dzsámia minaretje összedőlt. A földrengést Djakovicán és Petyben nagy vihar és jégeső követte.

— **Tizennyolc éves rabló.** Beogradból jelentik: Kosztres községben egy Pavkovics nevü 18 éves legény a falujabéli Podrekovics Gliga nevü gazdát az országuton megtámadta, fején sulyosan megsebesitette és 1700 dinárt elrabolt tőle. A csendőrség elfogta a fiatal rablót és átadta a cattarói törvényszéknek.

(*) **Dr. Vécsei Jenő** orvosi rendelője nemi betegek részére. Rendel délelőtt 7—9-ig. Délután 2-től fél 4-ig és 5—7-ig. Lakás: Cyrill-metoda-tér 12. I. emelet, Vojnich Piroska-féle ház.

— **Halálos végű korcsmai verekedés.** Novisadról jelentik: Piros faluban vasárnap éjjel két társaság mulatott. Borozgatás közben a két társaság összeszólalkozott. A szóváltás csakhamar tettlegessé fajult, miközben Kozarov Milos és Prodanov Jóca kést rántott és leszurták Klausz Jánost, aki a szomszéd társasághoz tartozott. Novisadról Nikolics helyettes főszolgabiró szállott ki a helyszinére és a két tettest letartóztatta.

— **Ellopott villamoskészülékek.** Novisadról jelentik: A Liman városrészben nagyobb épitkezések folynak. Az egyik épületnél a Spilka villanyszerelési munkálatokat. A munkások este az épitkezésnél hagyták a szerelésnél használt készüléketket s midőn másnap reggel folytatni akarták a munkát, hült helyét találták a drága készüléknek, sőt a már felszerelt villamos vezeléket is ellopták ismeretlen tettesek.

— **Az orgoványi bünpör utójátéka.** Budapestről jelentik: Az orgoványi rablógyilkossági bünpör katonai ftárgyalásán, amidőn felolvasták Héjjas Iván tanuvallomását, másnap Kádár Lehel „Héjjas Iván." cimen vezércikket irt a Szózat-ban. A budapesti ügyészség büntett földiczérésének sajtóvétsége cimén eljárást inditott Kádár Lehel ellen. Az ügyészi vádirat ellen Kádár Lehel kifogásokat adott be. A vádtanács a kifogásokat elutasitotta és Kádár Lehelt vád alá helyezte.

— **A suboticai orosz segélyakció eredménye.** Vasárnap délelőtt tartotta meg a városháza kis tanácstermében az orosz insége segélyezésére alakult bizottság utolsó ülését, amelyen Tabakovics Miklós alpolgármester elszámolt a segélyakció végleges eredményéről. Eszerint befolyt 123.707 korona és 20 fillér, amiből május 19-én 80.000 koronát és junius 13-án 20.820 koronát már átutaltak az Első Horvát Takarékpénztár utján az orosz éhezők segélyezésére alakult központi választmánynak Beogradba. A fennmaradó 12.887 korona 20 fillért ugyanezen az uton hétfőn utalták át. A bizottság jegyzőkönyvi köszönetet szavazott Tabakovics alpolgármesternek fáradozásáért.

— **Ujabb vasuti fuvardijemelés Ausztriában.** *Bécsből* jelentik, hogy az alig két hete 150 százalékkal emelt osztrák vasuti szállitási tarifát ujabb 350 százalékkal emelik fel.

— **Az osztrák aranyparitás.** Bécsi jelentés szerint az osztrák aranyparitást augusztus 28-tól kezdődőleg 17.000 papirkoronában állapitották meg.

(*) **Dr. Herman Károly** orvos németországi utjáról visszatért és rendeléseit ujból megkezdte. Rendel d. e. 8—10-ig és d. u. 2—5-ig. Rudics-u. 2. Röntgen. 3747

— **A görög csapatok 150 kilométerrel vonultak már vissza.** A Havas-ügynökség jelenti Athénből: A görög lapok beismerik, hogy csapataik Kisázsiában 150 kilométerre visszavonultak. A görög kis-ázsiai hadsereg eddigi vezérét Hagyanesztisz tábornokot felmentették állásától. A görög pénzügyminiszter kijelentette az athéni ujságiróknak, hogy a görög állami pénztárnak csak még egy hónapra van pénze a háboru folytatására.

— **Nem találják az eltünt budapesti kereskedőt.** *Budapestről* jelentik: Megirtuk, hogy *Zettler* Mór kereskedőt lakásáról szombaton este két ismeretlen egyén elvitte és azóta nyoma veszett. A rendőrség széleskörü nyomozást inditott, hogy megtudja, kik hurcolták el Zettlert magukkal. Eddigelé azonban a rendőri nyomozás eredménytelen és habár az egész detektiv testület keresi Zettlert, hétfőn sem sikerült megtalálni.

— **Beiratkozások a suboticai zeneiskolába.** A suboticai városi zeneiskolába az uj tanévre a beiratkozások szeptember 1-én kezdődtek meg és 10-ig folynak naponta délután 9—11 és délután 3—4 óra között. A városi zeneiskola évi tandija 200 dinár, amelyen felül külön beiratási dijat is kell fizetni.

— **Görögország Angliától kér segitséget.** *Athénből* jelentik: Görögország Anglia intervencióját kérte, kijelentette, hogy különben feladja egész Kis-Ázsiát, minthogy csak a nagyhatalmak kivánságára szállta meg.

(*) Bécsből e hét végén indul gyüjtővaggon. Megbizásokat elfogadok. M. de Brousse Subotica, Kralja Petra Park 11. Telefon 32 és 330. 6340

(*) **Dr. Kosztolányi Árpád** orvos rendel Wilsonova-ulica 34. szám alatt (I. polg.-iskola mellett) csecsemő- és gyermekbetegek délelőtt 8—10-ig, bőr- és nemi-betegeknek délután 3—6-ig. (Salvarsan-oltások vérbajosoknak.) 6000

(*) **Dr. Hetzel Frigyes**, a berlini egyetemi nőgyógyászati klinika és Oberth Segesvár-sebészeti osztályának évekenát volt orvosa, rendel sebészeti és nőgyógyászati betegeknek, Novvrbas. 6319

(*) Az izr. hitközség templomában kibérelt belépőjegyek, valamint az u. n. örökülésekről szóló jegyek a hitközségi irodában a hivatalos órák alatt átvehetők. *Az elöljáróság.* 6333

(*) **Dr. Luukits Miroslav** Somborban szabadságáról visszatért és rendelését ujból megkezdte. 6349

(*) **Elsőrendü** kabátok, kosztümök, ugymint ruhák a legutosó divat szerint készülnek Risztić nőiszabónál, Subotica Zomborski put. 1.

(*) **Megnyilik!** Schmidt táncintézete szeptember 16-án a katolikus legényegyletben. Tanitványok felvétetnek egész napon át.

(x) **I. M. Ovadia beográdi ügyvéd**, telefon 1548., Kralja Milana 9 (az udvarban). Interveniál minden ügyben a hatóságoknál. Levelezszerbül, magyarul. 3748

SPORT

Sarajevo—Zagreb válogatott 3:1 (3:1). A sarajevóiak győzelme nagy meglepetés — bár Zagreb reprezentativ csapata, amelyből hiányzott néhány elsőrangu zagrebi játékos, nem nagy esélyel állt ki Sarajevo kitünően összeállitott, komplett együttese ellen.

A palicsi uszóverseny, melyet a Sport rendezett vasárnap Palicson, közepes eredményeket hozott. Egyedül Vemes István uszott ki jó időt (30 mp.) az 50 m. ifjusági versenyben. A vizipoló mérkőzés a rossz idő miatt elmaradt.

Vivótanfolyam Palicson. Vermes Lajos nyugalmazott egyetemi tornatanár és vivómester Palicsfürdőn vitor-, kard- és ökölvivó tanfolyamot tart. A vivó órák reggel 7 órától este 10 óráig vehetők. Katonatisztek, tanulók, egyesületek, ha legalább négyen jelentkeznek egyszerre és járnak egyidőben tanfolyamra, kedvezményben részesülnek.

Az M. T. K. uszóversenye. A budapesti M. T. K. versenyén az egyesületi pontversenyre kitüzött Donáth Sándor vándordijat a MAFC nyerte. A sprintstafétában a III. ker. TVE, a vegyesstafétában a MAFC győzött. A négyszázméteres melluszó bajnokság nyertese Wenk János FTC lett 6 p. 50 mp. alatt.

TŐZSDE

Beogradi tőzsde. London 400. Páris 695. Newyork 89.70. Genf 1704.50. Milano 390. Prága 297.25. Berlin 7.20. Wien 0.12. Budapest 4.50. Szaloniki 204.

Zürich. Szeptember 4. *Zárlat:* Berlin 0.30. Newyork 1526. London 2350. Páris 41. Milano 2305. Prága 1775. Budapest 0.24—25. Varsó 00.650. Bécs 000.750, bélyegzett 000.850.

Budapest. Szeptember 4. A devizaközpont jelentése: Napoleon 8000, Angol font 9450—9750. Leva 1210—1240. Dollár 2090—2140. Frank 167—170. Márka 155—175. Lira 93—96. Osztrák 250—260. Lei 170—170.50. Szokol 71—73. Dinár 21.60—22.00.

Állatorvosi vezetés! Állami felügyelet!

PATRIA SERUM VÉDJEGY

SÜRGŐNYCIM: PATRIASERUM SUBOTICA.

PATRIA

TELEFON SZÁM: SUBOTICA 60.

SZERUMTERMELŐ-INTÉZET BEOGRAD—SUBOTICA

Első hazai intézet,

mely termel és szállit védő- illetve gyógyitó oltóanyagokat és szerumokat minden mennyiségben és mindenkor teljesen friss állapoban a következő betegségek ellen:

Lépfene, sertésorbánc, sertéspestis (sertésvész), sertésseptikaemia, baromfikolera, mirigykór (petecskór), járványos elvetélés (abortus).

Készitünk továbbá **Murint** egerek és **Ratint** patkányok irtására.

Dijtalan kórmegállapitás!

Dijmentes felvilágositás minden szakkérdésben!

GÖMBÖLYŰ ÉS SZÖGLETES DOBOZOK

irták, noteszok, mindenféle üzleti könyvek és raszterok izléses kivitelben, jutányos áron készülnek

FISCHER ERNŐ

doboz és üzleti könyvek gyárában, Karadžićeva ulica 26. (Saját ház) Felvételi iroda Pašićeva ulica 9. Telefon 62.

Lithographiai részvények, betétkönyvek, csekklapok, többszinü cimkék igen jutányosan készülnek Pašićeva-ulicai lithographiámban

NYILTTÉR.

Felhivás.

Felhivom figyelmét mindazon kereskedőknek, kik Bozsán Sándor kereskedő, Karancsi lakosnak hiteleztek, követelésüket 8 azaz nyolcnap alatt nálam jelentsék be, mert azontul követelésüket nem veszem figyelembe

Tisztelettel
Kedves Sándor
Karancs.

GRADSKI SENAT SUBOTICA.
Broj 17962/1922. sen.

Oglas dražbe.

Upráva grada Subotice prodavati će putem javne usmenn lihitacije:

1. Zemljište sa gradama u Vilsonovoj ulici br. 49. u posvršini od 207. kvadratnih hvati.

Isklična je cena Din. 130·— po kvadratnom hvatu a kaucija iznosi Din. 30·— po kvadratnom hvatu.

2. Tako zvano „Koplalo" zemljištu na ćošku Manojlovićeve i Vilsonove ulici u površini od cirka 8000 kvadratnih hvati. (Tačna površina će se ustanoviti nakon izmere.)

Ovo zemljište prodavati će se u celosti ili u parcelama. Gradski Senat pridržaje sebi pravo prihvata ponuea„ili za prodaju u celosti ili u parcelama.

Isklučna je cena Dinara 150.—, a kaucija Din. 30.— po kvadratnom hvatu.

Detajni dražbeni uveti mogu se doznati u inžinjerskom uredu svakoga dana izmeoju 9 i 11 sati.

Dražba će se održati u uredu gospodarskom Senatora (soba br. 129) **ponedeljak 18 septembra 1922. g.**

Subotica dne 30. augusta 1922. 6740

Gradski Senat.

Srpski-Padej Község Elöljárósága.
1005—922.

Hirdetmény.

Srpski-Padej község tulajdonát képező nagyvendéglőt 1922. október 15-én a községháza nagytermében tartandó nyilvános árverésen 1923. január 1-től kezdődőleg 3 évre bérbeadja.

Kikiáltási ár 6000 dinár. Részletes feltételek a községi jegyzőnél.

Srpski-Padej 1922. augusztus 29-én.

Községi Elöljáróság.

Árverési hirdetmény.

Folyó év szeptember hó 24-én d. u. 2 órakor Batinán a 112-es házszám alatt levő vendéglő nyilvános árverésen a legtöbbet igérőnek örökáron el fog adatni.

A telek nagysága 950 négyszögöl. A házba van 8 szoba, 2 konyha, 2 félszer, 2 istáló 2 pince, 1 kamra és több melléképület. Kikiáltási ár 300,000 Dinár.

Minden árverezni szándékozó köteles az árverés megkezdését megelőzőleg a kikiáltási ár 10 százalékát mindt ovadékot letenni.

Bővebb felvilágositás az árverés határidejéig a helyszinen mindennap Varga János tulajdonosnál megtudhatók.

Tisztelettel
6334 **Varga János, Batina.**

SPITZER J.
SZOBAFESTŐ és MÁZOLÓ
SUBOTICA
6193 Strosmajerova-u 8

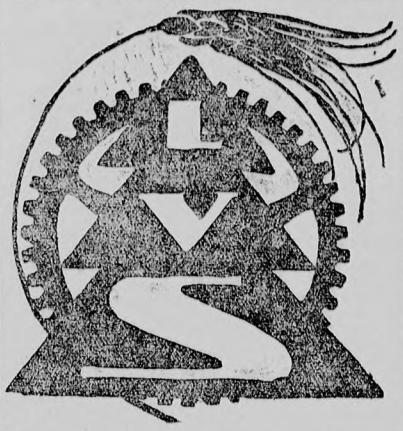

Ljubljanai nagy vásár.
(Foire d'échantillons à Lioubliana)
1922. szeptember 3-tól szeptember 12-ig

Az első nagyvásár az SHS. királyságban.

Legjobb bevásárlási alkalom minden szakma részére. Kiállitási felület 25.000 m². A látogatók a kiállitási igazolvánnyal az egész kiállitást ingyenesen látogathatják és

a királyság összes vasutjain féláru menetdijkedvezményben részesülnek.

Igazolványok és jegyek kaphatók minden nagyobb városban megbizottainknál és a ljubljanai kiállitási irodában 25·— dinárért. A kiállitási iroda mindennemü felvilágositással szolgál és lakásról is gondoskodik. Levélcim: Ljubljanai Nagyvásár Irodája Ljubljana.

6117

Főmolnár

szakképzett, józan, energikus, 3½ vagonos **malomba azonnali belépésre**

kerestetik.

Ajánlatok fizetési igények megjelölése és bizonyitvány másolatok becsatolása mellett

Székely Bertalan céghez
Ada intézendők. 6213

SHS. kir. lőpor áruda.
VADÁSZATI és SPORT
SPECIALIS SZAKÜZLET
Nagy raktár:
Vadászfegyverekben vadászlőszerekben, vadászfelszerelések, football, tenisz, atletikai
cikkekben, komplett felszerelések. Rendőrségi felszerelések. Tüzijátékok.
BATA V. FIA
Nagyban. **Subotica** Kicsinyben.
Kralja Aleksandrova ulica 7.
Tessék árjegyzéket kérni!
5909

Stand 67. Stand 67.
FA- és JÁTÉKÁRUGYÁR
BRAĆA SPITZER
SUBOTICA
A ljubljanai mintavásáron
„E" Pavillon, Stand 67.
alatt állitja ki gyártmányait.
Legjobb alkalom
karácsonyi áruk
bevásárlására.
6171

Kefekötők és kereskedők figyelmébe

Érkezett mindenféle nyersanyag, u. m. lószőr, fibris, gyökér, meszes sörte, bécsi oldalszőr, elsőrendü szurok, kefefák stb.

Készáru elsőrendü anyagból, olcsó árakon kapható

WEISZ JENŐ
kefeárugyárában
SUBOTICA.

Engler József fakereskedő Subotica
Čestarski-put. Telefon 111.

TŰZIFA

felvágott és hasáb pontosan kimérve kivánságra házhoz szállitva kapható.

Berkes F. Béla
könyvkötő
KÜLÖNLEGES DISZMUNKÁK VÁLLALATA
Subotica
barátok temploma mellett
Készit minden e szakmába vágó munkát mérsékelt árak mellett.
6345

FIGYELEM!
HÁZASSÁGKÖZVETITŐK
ADJÁK LE CIMÜKET
MILORAD JERIMICS, BEOGRAD
SARAJEVSKA 3 SZ.

GRAD PIROSKA és HORVÁTHNÉ KÉSZÜLNEK. Bécsi modellek után NŐI, LEÁNY és FIU RUHÁK, KÖPENYEK és FIU, SPORT, SAKÓÖLTÖNYÖK és RAGLÁNOK 18 éves korig.
nöi- és gyermek divatszalónjában, Rudics-u. Csajkás ház

Vas- és fémöntvényeket gyárt, nikkelez és galvanizál KRAUSZ
V.-Becskerek, a törvényszéki palota mellett.
Telefon 320. 5904

Jó házból való fiu
TANULÓNAK
esetleg fiatal **KIFUTÓ**
felvétetik Braća Lebner divatáru üzletében
Kralja Aleksandra ulica 5.
6246

Keresse fel Subotican saját érdekében Amerikához cimzett vendéglőmet. Igazán olcsó étlap áraim mellett meggyőződik arról, hogy polgári konyhám igényeinek megfelelnek. Villásreggeli (zona) 2 dinár. Pontos felszolgálás. Különféle hideg italok. Kerthelyiség. Esténként elsőrendü tamburazenekar szórakoztatja a közönséget. Tisztelettel
FUTOSEVICS M.
vendéglős. Pašićeva u. 11. Gőzfürdővel szemben.
Ügyeljen a cimre.

Mülábak, mükezek,
egyenestartó füzők készitő
és javitó műhelye
Schönbrunn Subotica,
Pašićeva 5. Telefon 275.

FOGLALKOZÁS

ALMOLNÁR, aki a mesterségét szakszerüen végzi azonnali vagy későbbi belépésre felvétetik Varga Mihály és társa gőzmalmában Csantavir. 6304

ELŐKELŐ uri házba házikisasszony felvétetik. Feltételek rend, munka, tisztaság, szeretet, hosszabb szolgálati bizonyitványok, feltétlen megbizhatóság. Bemutatkozás d. u. 2—3-ig. Cim a kiadóban. 6293

BORBÉLY segédeket magas fizetéssel és teljes ellátással felvesz Ficsor fodrász. St. Kanizsa. 6288

TANONCfelvétetik Deutsch Izidor optikus és müszerész műhelyében. Subotica, Aleksandrova ul. 5. 6275

GYÓGYSZERÉSZ-gyakornokot vagy nem okl. segédet szerb, magyar, német nyelvismerettel mielőbbi belépésre keres Nagy Imre gyógyszerész, Vel.-Kikinda 6343

AELTERES deutsches Fräulein sucht Stelle zu Kindern, womöglich aufs Land. Adresse in der Administration. 6329

HARMINCÖt éve fennálló jóforgalmu füszerüzletemet Csurogon, közel a piactérhez, családi körülmények miatt, uri laknázzal együtt, szabad kézből eladom. Fischer Lipót, Csurog. Bácska. 6336

Apróhirdetések

Telefonon nem adunk hirdetési ügyekben felvilágositást.
Apróhirdetés egy szó 2 K, vastagtüs és cimszó kétszeresen számit. Legkisebb apróhirdetés ára 20 K
Apróhirdetéseket felvesz Szuboticán a kiadóhivatal Alexandra-ulica, Leibach-ház és Schlanger hirlapáruda a vasuti park mellett. Vidékre valamennyi főelárusitónk. Előfizetési dij havonkint 30 din., negyedévre 90 din. Kérdezősködésekhez válaszbélyeg melléklendő.

BESSERES deutsches Fräulein, die leichte Hausarbeiten mithilft, wird zu 4½ jährl. Mädchen angenommen, Schiller Apotheker, Mokrin. 6324

PÉKSEGÉD társul 8—10 ezer korona tőkével kerestetik teljes berendezésü pékkemencéhez. Bővebbet Malusev-iroda. 6326

HIVATALNOK vagy hivatalnoknő, ki a szerb nyelvben irásban és olvasásban jártas azonnal felvetetik, Mittler Gyula illatszerkereskedő. 6332

VÉTEL-ELADÁS

ARANYAT 60—120 K-ig veszek. Ékszerekért a legtöbbet fizetek. Ékszerekre kölcsönt közvetitek. Pátkai a Lombard Zálogház volt becsüse. Ivan Antunović ulica B. 4. (Hartmann-palota, volt Novákház a vasut mellett). 5883

ARANYAT, BRILLIÁNST, drágaköveket legmagasabb árban veszek. Órákat és ékszereket legszakszerübben javitok és legolcsóbban árusitok *Friedmann Dezső* órás és ékszerész Subotica, Alexandrova ul. Állami tisztviselőknek javitásoknál 20 százalék engedmény. 6086

ELSŐ MAGYAR Gazdasági gyári magánjáró, 10 éves, 1908-ban épült, ugyancsak golyós csapágyu Magyar Gazdasági cséplővel báckai elevátorral, bodéval, uj szivattyukkal, uj ponyvával, ára 65.000; egy Ruston-Proktor 8-as magánjáró, 1900-ban épült, 14 éves Máv. golyós cséplővel, báckai elevátorral, szijakkal teljesen jó állapotban, ára 40.000. Tudakozódni lehet *Józsa Bálintnál* Fekete.

HÁZ SOMBORBAN a Kralja Petra ulicán egy 8 szobás és mellékhelyiségekkel, nagy kertel és udvarral eladó. Megvétel esetén 5 szoba azonnal beköltözhető. Bővebbet Mayer István forgalmi iroda. Sombor. 6305

AZ üvegáru nagy drágulása dacára olcsón kaphatók $^1/_{10}$ litertől 1½ literesig használt borosüvegek, valamint konyakos és pezsgősüvegek is. Gradity IV. Palmatićeva ulica 42. 6299

500 DARAB boroshordó 25 litertől 1000 literig eladó. Rapp György kádármester Halasi put. 13. Ugyanott minden e szakmába vágó javitás elfogadtatik. 6115

ELADÓ egy 8-as Liszter szivó-gázmotor, 23 colos Hofher cséplővel. Berkó József, Pačir. 6324

Vajjon?
milyen cikk örvend még olyan jó hirnévnek, mint az amerikai minőségü Dedy terpentines cipőkrém.
Mindenütt kapható!
Depot:
Prva Jugoslov. Kemična Fabrika Novisad.

RUSTON 8 HP. fogaskerekes 6-os Máv. cséplővel és egy hat lukas morzsoló négy ütemü motorral azonnal eladó Lösch József, Topola (Bačka). 6289

Somborban a belvároshoz közel 2 háromszobás lakással biró ház szabad kézből eladó. Ugyanott a piactérhez közel egy jóforgalmu füszerüzlet berendezéssel és áruval azonnal átadó. Megkeresések a — „Kultura" hirdetési iroda Sombor cimzendők. 6321

MÉRLEG, jó karban levőt, veszek. Cim: Hubert Miklós, Željeznička-ulica 14.

ÜZLETEM átalakitása miatt kiselejtezett cipők minden áron eladók. Üzleti berendezés eladó. Wilheinn János. 6221

ELKÖLTÖZÉS miatt sürgősen eladó egy szép családi ház Mucsi-telep 94. 6198

ROLLOS IRATSZEKRÉNY félamerikai irósztalok, irógépek olcsón eladók. Érdeklődni lehet Wilheim papirkereskedésében, Subotica. 6089

JÓKARBAN levő szabógép eladó. Zentai-u. 9. I. em. 6165

HORDÓ eladás. 100 darab használt és 22 darab uj tölgyfa-hordó — különféle nagyságu — nagyon olcsón eladó. Schwarcz Aladár Subotica, Skotus Viatora-ul. 14.

GYERMEKKOCSIT jó állapotban vennék. Cim a kiadóban.

KÜLÖNFÉLE

KÉT SZEMÉLYES elegánsan berendezett butorozott szobát keresek a beltéren villany világitással és esetleg teljes ellátással. Cim a kiadóban.

Hegedűtanitás Nagy Jancsi módszere szerint vagyis Jancsi első mesterénél. Tanitok kezdőket és haladókat. Jelentkezni lehet III. Dulićeva ulica 33. Tüzoltók mögötti utca. 6298

HULLADÉKÉRT PÉNZT. Legmagasabb napi árban veszünk vörös, sárgaréz, ólom, horganyt, öntött vashulladékot Megyanszky és Társa vaskereskedők Subotica (a városház átellenében. Telefon 360. 6028

Bársonysima, üde arca lesz, ha az Illés-féle Lilom-crémet, szappant és poudert használja. Eltávolit minden máifoltot és szeplőt. Kapható Illés gyógytárban főposta átellenében.

MADAME Grgić szerbhorvát nyelvtanárnő nyári szünetéről visszatért és ismét ad órákat felnőtteknek és gyermekeknek. Cimeket a kiadóba kér. 6244

Amerikai Autóbenzin
Amerikai autó gummi
Motorbenzin
Nyersolaj
Gépolajok
állandó raktára
Standard Oil Co of Newyork
suboticai
főügynökségénél
Klein Géza
Sürgönycim Lakkleinől.
Telefon 55. sz.
4626

DIAMALT
Pékek figyelem! „DIAMALT" a Hauser & Szobolka gyárból Wien-Stadtlau, békebeli minőségben, ujra kapható a vezérképviseletnél Jugoslavia számára
Eduard Dužanec, Zagreb
Lerakat Strosmajerova ul. 10.

Vezérképviselőt
a Vajdaság egész területére kiváló csokoládécremedessert különlegességeinek terjesztésére keresek.
Hacker cukrász, Novisad.

Vajjon tudja-e
? 6280
minden egyes szobafestő, hogy legujabb
szobafestő mintát
Csélics ügynökségnél Kulán
kaphatja

Építkezésekhez és mükőgyáraknak
fehér-, fekete- és vörös-granitot, továbbá Reib-sandot ajánl vagontételekben és kicsinyben
Kiss Pál és Tsai cég
Sombor. 6231

„Danica"
CIPŐ a legjobb és legolcsóbb
Subotica, Aleksandrova ul.

Litographiai cimkéket, részvényeket, számlákat, plakátokat, **névjegyeket,** épitészeti rajzokat és autographiakat sokszorosit, valamint mindennemü
cink-kliséket olcsón és gyorsan készit:
Milodanović i Drug
„Grafički umetni zavod" Palić. Haverda megálló Seereiner villa.
5786

Stari Bečejen
két elsőrendü szálló
a Bristol és Tisza szálló
mozgószinházzal
és egész berendezéssel más vállalat miatt
eladó esetleg bérbeadó.
Tucakov Milán, Stari Bečej.

Eladó és azonnal átvehető
Bácska legtermékenyebb vidékén egy 125 láncból álló
földbirtok
állomástól 5 km.-re, de közvetlen falu és kövesut mellett terül el, rajta uj és modern gazdasági épületekkel, 6 szobás uri kastéllyal, holt és élő berendezéssel, vagy teljesen anélkül is.
Megkeresések intézendők:
IFJ. SOMOGYI GYULA
Subotica, Karadžićeva ul. 7.
6257

Perfekt önálló könyvelő
szerb nyelvismerettel
azonnali belépésre kerestetik.
HALBROHR SZÁLLITÓ SUBOTICA.

Irógépek szakszerü pontos JAVITASA. Irógép szalagok. *Fényképészeti* összes CIKKEK NAGYBAN kizárólag telepünktől. — *Bélyegök* gyűjtőknek és árusitóknak. *Gilette-borotvák köszörülése. Eredeti Zeiss-szemüvegek* lerakata.
Mayerhof A. optikusnál.

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC - Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva (ezelőtt Bácsmegyei Napló) Nyomda és Lapkiadó R.-T. körforgógépén Subotican.